

UZASADNIENIE

Przedmiotowy projekt ustawy zmienia ustawę z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 264, z późn. zm.), ze względu na konieczność implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/2002/UE z dnia 11 grudnia 2018 r., zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210), zwanej dalej „dyrektywą 2018/2002/UE”.

Wspomniana dyrektywa 2018/2002/UE wyznaczyła ogólny cel oszczędności energii dla Unii Europejskiej w wysokości 32,5 % w stosunku do scenariusza referencyjnego (PRIMES 2007¹). Ten cel przekłada się na maksymalne możliwe zużycie energii pierwotnej wynoszące 1 273 Mtoe oraz finalnej 956 Mtoe w roku 2030 w całej UE. Krajowe cele na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030, deklarowane przez poszczególne kraje członkowskiej mogą być zdefiniowane docelowo na określonym poziomie zużycia energii pierwotnej lub finalnej, przy czym w Krajowym planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, zadeklarowano osiągnięcie oszczędności energii pierwotnej do 2030 r. na poziomie 23% w odniesieniu do prognozy PRIMES 2007, co przekłada się na oszczędność energii pierwotnej rzędu 27 Mtoe²).

Dyrektywa 2018/2002/UE w art. 7 zobowiązuje państwa członkowskie UE do osiągnięcia w latach 2021-2030 łącznych oszczędności zużycia energii finalnej, równoważnych corocznym nowym oszczędnościom w wysokości 0,8% średniorocznego zużycia energii finalnej z lat 2016-2018. Ponadto wskazano, że nie jest możliwe obniżenie całkowitego wolumenu oszczędności poprzez wyłączenie zużycia energii w sektorze transportu, przy czym nałożony dyrektywą obowiązek może być osiągnięty zarówno poprzez dedykowany system służący poprawie efektywności energetycznej, jak również przez środki alternatywne, spełniające określone wymogi. Aby uniknąć zagrożenia w postaci nieosiągnięcia określonego poziomu oszczędności, istnieje konieczność dostosowania istniejących i wprowadzenie nowych środków wzrostu efektywności energetycznej do realizacji celów do końca 2020 i w latach 2021-2030 z możliwością przedłużenia po tym okresie.

Proponowane zmiany w ustawie o efektywności energetycznej mają na celu dostosowanie do prawa UE obecnie obowiązujących przepisów w zakresie efektywności energetycznej. Państwa członkowskie UE prezentują dużą różnorodność w zakresie przyjętych systemów zobowiązujących do efektywności w zakresie osiągniętych oszczędności energii, w zależności od krajowych zasad legislacyjnych lub specyficznych, krajowych uwarunkowań. W

¹ Komisja Europejska opublikowała tzw. scenariusz referencyjny zawierający przewidywany rozwój energetyki do 2050 roku. Dokument pt. „The EU Reference Scenario” przedstawia prognozę aktywności gospodarczej, która pozwala przeanalizować długoterminowe perspektywy w zakresie ekonomii, energii, klimatu i transportu w UE i państwach członkowskich, przy uwzględnieniu aktualnych ram polityk i trendów. https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20160713%20draft_publication_REF2016_v13.pdf

² Według tych prognoz zużycie energii pierwotnej i finalnej w Polsce w 2030 r. wynoszą odpowiednio: 118,6 i 85,5 Mtoe (dla 2020 r. –109,8 i 77,4 Mtoe. W 2030 r. ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej, określona w wartościach bezwzględnych wynosi 22,1 Mtoe, co w odniesieniu do prognozowanego w scenariuszu referencyjnym PRIMES 2007 na poziomie 118,6 Mtoe zużycia tej energii, daje 18,6% redukcję. Przeprowadzone obliczenia oparte na łącznej optymalizacji uwzględniającej wszystkie aspekty rozwoju sektora paliwowo-energetycznego (w tym rozwój OZE) zweryfikowały praktyczne możliwości osiągnięcia celów. Przeprowadzona weryfikacja wskazała na możliwość redukcji energii pierwotnej w perspektywie 2030 r. maksymalnie do 18,6% natomiast energii finalnej do 22,6%. Mimo to w zakresie redukcji zużycia energii pierwotnej cel zdefiniowany został na poziomie 23%. za: *Ocena skutków planowanych polityk i środków. Załącznik 2. Do Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.*

polskim prawie obowiązuje system certyfikatów efektywności energetycznej. Nie są natomiast szeroko stosowane inne narzędzia alternatywne osiągnięcia postępu w efektywności użytkowania energii.

Przedmiotowy projekt ustawy wprowadza także zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.), ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. poz. 1560, z późn. zm.).

Zakres zmian

Projekt ustawy implementuje dyrektywę 2018/2002/UE. Celem projektu ustawy jest stworzenie podstaw w krajowym porządku prawnym dla nowych rozwiązań przewidzianych w dyrektywie 2018/2002/UE zmierzających do osiągnięcia krajowego celu oszczędności energii finalnej na koniec 2030 r. w wysokości 5500 tys. toe.

W szczególności, konieczne jest rozszerzenie przepisów w zakresie umów o poprawę efektywności energetycznej (firmy typu ESCO), wprowadzenie dodatkowych (obok świadectw efektywności energetycznej) środków alternatywnych, służących realizacji wyznaczonego przepisami unijnymi celu, ustanowienie nowych oraz weryfikacja dotychczasowych zasad dotyczących oceny poziomu osiąganych oszczędności. Środki alternatywne zostały zdefiniowane jako programy i instrumenty służące poprawie efektywności energetycznej, finansowane m. in. z budżetu państwa, budżetu UE oraz środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, zwanego dalej „EFTA”. Są to programy i instrumenty określające ramy wsparcia lub zachętę do podejmowania środków poprawy efektywności energetycznej.

W projektowanej ustawie proponuje się powołanie centralnego rejestru oszczędności energii, który prowadzi Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W rejestrze byłyby gromadzone dane dotyczące zrealizowanych projektów efektywności energetycznej za pomocą środków alternatywnych, w tym informacje na temat konkretnych projektów, podmiotów realizujących te projekty oraz okresie uzyskiwania oszczędności, formie i kwocie dofinansowania i wysokości skumulowanej ilości energii finalnej do 2030 roku.

Aktualny model przyznawania świadectw efektywności energetycznej przewiduje, iż przyznawane są one za przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej przy założeniu przekroczenia minimalnego progu uzyskanej oszczędności energii na poziomie 10 toe. Tego rodzaju uwarunkowania w praktyce uniemożliwiają wdrożenie innowacyjnych przedsięwzięć proefektywnościowych angażujących odbiorców końcowych. Beneficjentami tego systemu są wyłącznie podmioty instytucjonalne. Tym samym jego uzupełnienie o element dedykowany dla odbiorców indywidualnych będzie rozwiązaniem zgodnym z duchem dyrektywy 2018/2002/UE, która nakłada na zobowiązanych przedsiębiorców energetycznych realizację obowiązku oszczędności energii u odbiorców końcowych bez ich różnicowania czy dyskryminowania którejkolwiek z grup.

Ponadto, pozytywnym skutkiem wprowadzenia proponowanej zmiany będzie rozwój szeroko pojętej branży/gałęzi przemysłu, związanej z produkcją urządzeń grzewczych oraz

komponentów do budowy i modernizacji instalacji grzewczych, usługami instalacyjnymi i serwisowymi, usługami projektowania, usługami montażowymi i budowlanymi, a także produkcją urządzeń i serwisami tzw. „smart home” (aplikacje, sterowniki, czujniki etc.). Rozwój branży, a w konsekwencji wyższa sprzedaż, przyniesie dodatkowe miejsca pracy w sektorze a także wygeneruje wpływy budżetowe z podatków bezpośrednich i pośrednich.

Postulowane rozwiązanie dostarczy także ram, na podstawie których zobowiązane przedsiębiorstwa energetyczne prowadzić będą mogły działania komunikacyjne, organizacyjne i biznesowe skierowane bezpośrednio do odbiorców końcowych. Wpłynie to wprost pozytywnie na budowanie społecznej świadomości w zakresie potrzeby modernizacji szkodliwych systemów grzewczych. Należy to uznać to za istotne wsparcie dla programu „Czyste Powietrze” i działań mających na celu poprawę jakości powietrza w kraju.

Przyspieszenie działań antysmogowych, będących efektem proponowanych zmian w ustawie, przyczyni się ponadto do zmniejszenia kosztów administracyjnych, związanych z organizacją oraz obsługą systemu kontroli i egzekucji przepisów związanych z ochroną powietrza, zarówno na poziomie lokalnym jak i ogólnokrajowym.

Stosownie do wymagań ww. dyrektywy projektowana ustawa poszerza katalog podmiotów objętych systemem świadectw efektywności energetycznej o przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie dystrybucji i sprzedaży paliw ciekłych, realizujących Narodowy Cel Wskaźnikowy. Obowiązujący system świadectw efektywności energetycznej okazał się niewystarczający w zakresie wypełnienia wyznaczonego celu, stąd pojawiła się konieczność objęcia systemem większej liczby podmiotów tj. dystrybutorów i sprzedawców paliw ciekłych. Celem, który powinien zostać osiągnięty w sektorze paliw ciekłych jest realizowanie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, dzięki którym można oszacować potencjał uzyskanych oszczędności zużycia energii. Przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej mogą dotyczyć realizowanej modernizacji budynków, urządzeń, infrastruktury, jak i innych środków, wskazanych w ustawie. Obowiązek może też być spełniony w drodze umarzania białych certyfikatów.

Projekt przewiduje również doprecyzowanie zakresu informacji pozyskiwanych od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej „Prezesem URE”, i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie efektywności energetycznej.

Mając na względzie potrzebę uniknięcia podwójnej regulacji, konieczne jest uchylene części krajowych przepisów ustawowych dotyczących obowiązków w zakresie sporządzania krajowych planów, w związku z faktem, iż obowiązki te zostały określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1999”. Dokument pt. „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”, zwany dalej „KPEiK”, przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów *unii energetycznej* w tym m. in. w zakresie efektywności energetycznej. Zawarta tam jest sprawozdawczość dotycząca

efektywności, oze oraz poziomu emisyjności, które dotychczas były przekazywane do Komisji oddzielnymi sprawozdaniami.

Projektowana ustawa wprowadza także zmiany do ustawy z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne - w zakresie nałożenia na właścicieli lub zarządców budynku wielolokalowego obowiązku wyposażenia ciepłomierzy i wodomierzy w lokalach w funkcję umożliwiającą zdalny odczyt do dnia 1 stycznia 2027 r. oraz poprzez nałożenie na dostawców gazu i ciepła obowiązku informowania odbiorcy o ilości gazu i ciepła zużytego przez tego odbiorcę w poprzednim roku, analogicznie do obowiązków dostawców energii elektrycznej.

W projekcie ustawy znalazły się zmiany do ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa – zwanej dalej „ustawą KSC”. Zadania wynikające z ustawy KSC obejmują między innymi identyfikację podmiotów w drodze decyzji administracyjnej pod kątem uznania ich za operatora usługi kluczowej, zwanego dalej „OUK”, prowadzenie postępowań administracyjnych, a także kontroli wyznaczonych OUK pod kątem przestrzegania przepisów. Z ustawy wynikają też zadania związane z cyberbezpieczeństwem wewnętrznym Ministerstwa jako podmiotu publicznego, w tym umocowania osoby do kontaktów z podmiotami krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. W związku z nadmiarem obowiązków obecne zasoby kadrowe okazują się niewystarczające. Istnieje zatem pilna potrzeba zmiany ustawy KSC pod kątem finansowania. Wprowadzenie wspomnianych zapisów pozwoli także na włączenie ministra właściwego do spraw energii do prac Kolegium do spraw Cyberbezpieczeństwa.

Art. 1 ustawy zmieniającej

Przepisy art. 1 pkt 1 oraz rozdziału 2, które wedle projektowanej ustawy powinny zostać usunięte, zawierają zasady opracowania krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, zwanego dalej „krajowym planem”. Przedmiotowy projekt ustawy zmienia ustawę z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej w zakresie wykreślenia zasad opracowania krajowego planu. Sporządzono KPEiK, którego opracowanie wynika z obowiązku nałożonego na państwa członkowskie UE rozporządzeniem 2018/1999. KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów *unii energetycznej* tj. m. in. w zakresie efektywności energetycznej.

Mając na względzie potrzebę uniknięcia podwójnej regulacji, konieczne jest uchylene części krajowych przepisów ustawowych dotyczących obowiązków w zakresie sporządzania krajowego planu, w związku z faktem, iż obowiązki te zostały określone już we wspomnianym wyżej unijnym rozporządzeniu.

W art. 2 zaproponowano dodanie punktu 14, w którym zdefiniowano rozpoczęcie prac zmierzających do realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, jako całość działań zmierzających bezpośrednio do realizacji inwestycji mających na celu realizację przedsięwzięcia lub przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, z wyłączeniem czynności przygotowawczych, mających na celu jedynie określenie stopnia wykonalności lub opłacalności inwestycji, takich jak zakup gruntu lub uzyskanie potrzebnych zezwoleń. Proponowane uzupełnienie słowniczka pojęć związane jest z propozycją uregulowania kwestii badania przez Prezesa URE tzw. „efektu zachęty”. Podkreślenia wymaga, iż w obecnym stanie prawnym działania Prezesa URE dotyczące odmowy wydania świadectwa

efektywności energetycznej z powodu rozpoczęcia prac przed złożeniem wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej opierają się jedynie na Wytycznych Komisji Europejskiej. W związku z powyższym, niezbędne jest uzupełnienie treści ustawy o stosowną podstawę prawną, jednoznacznie regulującą tę kwestię.

Zaproponowano dodanie w art. 7 obowiązującej ustawy, ust. 3 i 4. Uzasadnieniem wprowadzonej zmiany jest potrzeba sprecyzowania w jakich sytuacjach umowy o poprawę efektywności energetycznej, zwanymi dalej „umowami EPC”, nie mają wpływu na zwiększenie poziom długu publicznego. Wątpliwości w tym zakresie w dalszym ciągu stanowią jedną z kluczowych barier stosowania umów EPC w sektorze publicznym, zwłaszcza na poziomie lokalnym.

Obowiązek promowania umów EPC w sektorze publicznym wynika z art. 18 dyrektywy 2018/2002/UE. Stanowi on m.in., że państwa członkowskie wspierają rynek usług energetycznych w stosownych przypadkach, ułatwiają należyte funkcjonowanie rynku usług energetycznych poprzez podejmowanie w razie konieczności działań w celu usunięcia barier regulacyjnych i pozaregulacyjnych, które utrudniają korzystanie z umów o poprawę efektywności energetycznej. Komisja Europejska przy ocenie wdrożenia art. 18 ww. dyrektywy wielokrotnie zwracała uwagę, że w Polsce istnieje wiele barier regulacyjnych, które należy usunąć i niezbędna jest silniejsza promocji umów EPC w sektorze publicznym. Ponadto, jak wynika z raportu Centrum Badawczego Komisji Europejskiej (JRC) z 2019 r. (w którym oceniono wdrożenie umów EPC w państwach członkowskich) w Polsce istnieje pilna potrzeba sprecyzowania na poziomie ustawowym kwestii wpływu umów EPC na dług publiczny³⁾.

Eurostat w 2017 r. wydał także wytyczne w zakresie rachunkowości wobec umów EPC⁴⁾. Eurostat wzmocnił możliwość rejestracji pozabilansowej, która zwiększa atrakcyjność dla sektora publicznego wykorzystania umów zawieranych z dostawcami EPC. Zgodnie z wytycznymi Eurostatu umowy takie mogą zostać zarejestrowane poza bilansem pod warunkiem uznania wykonawcy projektu jako właściciela ekonomicznego zainstalowanych aktywów, czyli wtedy kiedy dostawca usługi energetycznej bierze na siebie większość ryzyk.

W art. 7 ust. 3 i 4 ustawy zmienianej projektem ustawy zaproponowano podobne rozwiązanie wprowadzone już na grunt polski ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 711) w odniesieniu do umów PPP.

Doprecyzowanie przepisów prawnych w tym zakresie w ustawie o efektywności energetycznej, które w przejrzysty sposób określą kiedy stosowanie umów EPC nie skutkuje wzrostem długu publicznego – powinno przyczynić się do zwiększenia zainteresowania tego typu umowami wśród jednostek sektora publicznego. W ten sposób jednostki sektora publicznego będą bowiem mogły zaliczyć część wynagrodzenia płaconego dostawcy EPC (z powstałych oszczędności energii) do wydatków majątkowych a więc niemających wpływu na wielkość nadwyżki budżetowej.

Zgodnie z art. 8 ust. 9 obowiązującej ustawy, minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa został

³⁾ Boza-Kiss, B., Toleikyté, A., Bertoldi, P. 2019. *Energy Service Market in the EU - Status review and recommendations 2019*. Scientific and Technical Report. European ESCO Market Reports series. Ispra, Italy: European Commission, JRC, Institute for Energy and Transport, s. 122.

⁴⁾ *Wytyczne Eurostatu, Rejestracja umów o poprawę efektywności energetycznej w rachunkach sektora instytucji rządowych i samorządowych*, Komisja Europejska, Eurostat, Bruksela 2017, s. 1.

zobowiązany do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw energii, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, informacji o uzyskanych przez organy władzy publicznej oszczędnościach energii pierwotnej w budynkach użytkowanych przez te organy. W ust. 10, minister właściwy do spraw energii został zobowiązany do przekazania Komisji Europejskiej wspomnianych wyżej informacji oraz sprawozdania z postępu w dążeniu do osiągnięcia krajowego celu w zakresie efektywności energetycznej. Jak wspomniano wyżej, KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów *unii energetycznej* tj. m. in. w zakresie efektywności energetycznej, zatem usunięcie wspomnianych przepisów konieczne jest w celu uniknięcia podwójnej regulacji.

Art. 4 dyrektywy 2012/27/UE, który zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia długoterminowych strategii wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów budynków, został włączony do dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków⁵⁾, co dodatkowo przemawia za dokonaniem zmian w art. 8 obowiązującej ustawy, likwidujących nałożone zobowiązanie na ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw klimatu, informacji o uzyskanych przez organy władzy publicznej oszczędnościach energii pierwotnej w budynkach, celem ich przekazania do Komisji Europejskiej.

W rozdziale 4 obowiązującej ustawy określono zasady realizacji obowiązku w zakresie oszczędności energii. Przepisy tego rozdziału stanowią wypełnienie postanowień art. 7 dyrektywy 2012/27/UE, który został zmieniony nową dyrektywą 2018/2002/UE w celu przedłużenia okresu objętego obowiązkiem poza rok 2020 do roku 2030 oraz doprecyzowania, że państwa członkowskie mogą osiągnąć wymagane oszczędności energii poprzez system zobowiązujący do efektywności energetycznej, alternatywne środki w zakresie polityki lub połączenie obu tych podejść.

Art. 7 EED, przewiduje, że przyjęte środki realizacji celu na 2030 powinny stwarzać przesłanki do ich przynajmniej częściowej kontynuacji po tym terminie i możliwość elastycznego uzupełnienia przez środki dodatkowe przyjęte po 2030 r., jak również uwzględniać korzyści ekonomiczne zastosowanych mechanizmów.

Art. 7a dyrektywy 2012/27/UE umożliwia państwom członkowskim wypełnienie obowiązku w zakresie osiągnięcia wielkości oszczędności energii wymaganej na mocy art. 7 ust. 1 dyrektywy za pomocą systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej. W ramach tego systemu przewidziano osiągnięcie oszczędności końcowego zużycia energii przez podmioty zobowiązane, tj. dystrybutorów energii lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii i działające na ich terytorium.

Zgodnie z art. 20 obowiązującej ustawy, poprawa efektywności energetycznej realizowana jest poprzez system certyfikatów efektywności energetycznej, zwany potocznie systemem białych certyfikatów. Białe certyfikaty wydawane są przez Prezesa URE i przyznawane podmiotom realizującym przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej. Wysokość uzyskanych oszczędności musi być zweryfikowana przez niezależny audyt. Prawa majątkowe do białych certyfikatów są zbywalne, podlegają obrotowi

⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

giełdowemu. Świadczenia efektywności energetycznej pozyskują i przedstawiają do umorzenia podmioty zobowiązane do realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorców końcowych, co prowadzi do uzyskania wymaganej oszczędności energii finalnej. Podmiotami zobowiązanymi w obowiązującym systemie są:

- 1) przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub obrotu energią elektryczną, ciepłem lub gazem ziemnym i sprzedające te nośniki odbiorcom końcowym na terenie Polski. Z obowiązku wyłączone są przedsiębiorstwa sprzedające ciepło odbiorcom końcowym z całkowitą zamówioną mocą cieplną w danym roku nie wyższą niż 5 MW,
- 2) odbiorcy końcowi i podmioty działające na ich rzecz (np. domy maklerskie) dokonujący zakupów energii na giełdzie towarowej lub innym rynku zorganizowanym na terenie Polski,
- 3) odbiorcy końcowi importujący gaz ziemny na terytorium Polski.

Obowiązujący system świadectw efektywności energetycznej okazał się niewystarczający w zakresie wypełnienia wyznaczonego celu, stąd pojawiła się konieczność objęcia systemem większej liczby podmiotów (np. dystrybutorów i sprzedawców paliw ciekłych) i dopuszczenie środków alternatywnych z dziedziny polityki, programów lub środków finansowanych z funduszu ochrony środowiska. Celem, który powinien zostać osiągnięty w sektorze paliw ciekłych jest realizowanie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, dzięki którym można oszacować potencjał uzyskanych oszczędności zużycia energii.

Zgodnie z projektem ustawy, , zmiana dotyczy rozszerzenia katalogu podmiotów zobowiązanych, wymienionych w art. 10 obowiązującej ustawy o przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie dystrybucji i sprzedaży paliw ciekłych, które zgodnie z treścią ustawy mogą realizować przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej (np. poprzez modernizację budynków, urządzeń, infrastruktury), umorzenie białych certyfikatów lub uiszczenie opłaty zastępczej.

Zgodnie z założeniami dyrektywy 2018/2002/UE, państwa członkowskie mogą łączyć systemy zobowiązujące z alternatywnymi środkami z dziedziny polityki, w tym krajowymi programami dotyczącymi efektywności energetycznej.

Wśród zalecanych rozwiązań wymienić można:

- 1) plany i instrumenty finansowe lub zachęty podatkowe, które prowadzą do stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik i skutkują zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych;
- 2) regulacje lub porozumienia dobrowolne, które prowadzą do stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik i skutkują zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych;
- 3) standardy i normy, które zmierzają do poprawy efektywności energetycznej produktów i usług, w tym budynków i pojazdów, oprócz sytuacji, w których są one obowiązkowe w państwach członkowskich na mocy prawa unijnego;
- 4) systemy znakowania energetycznego z wyłączeniem systemów obowiązkowych i stosowanych w państwach członkowskich na mocy prawa unijnego;
- 5) szkolenie i kształcenie, w tym programy doradztwa energetycznego, które prowadzą do stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik i skutkują zmniejszeniem zużycia energii przez odbiorców końcowych.

W projektowanej ustawie dodano w art. 18 ust. 3, w którym zdefiniowano środki alternatywne jako programy i instrumenty finansowe dotyczące przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, na których realizację wnioskowano środki pochodzące z budżetu państwa, budżetu Unii Europejskiej oraz środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA lub środków pochodzących z innych źródeł zagranicznych, które zostały notyfikowane Komisji Europejskiej w Krajowych Planach Energii i Klimatu, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady o zarządzaniu Unią Energetyczną.

Wykaz przedsięwzięć realizowanych w ramach środków alternatywnych, informacje o wypłaconych na ten cel środkach, czas trwania projektu oraz dane dotyczące osiągniętych oszczędności będą – zgodnie z projektowaną zmianą – przesyłane do centralnego rejestru oszczędności energii. Dzięki temu możliwe będzie skuteczne monitorowanie poziomu osiągniętych oszczędności. Wprowadzone zmiany są komplementarne wobec istniejącego już systemu białych certyfikatów i mają na celu poszerzyć zakres dopuszczalnych rozwiązań służących poprawie efektywności energetycznej.

Powyższe zalecenie stanowi realizację wytycznych nakreślonych dyrektywą 2018/2002/UE, w której wymaga się stosowania niezależnych systemów pomiaru, kontroli i weryfikacji osiągnięcia określonego poziomu oszczędności. W przypadku zastosowania środków alternatywnych, zgodnie z projektowaną ustawą, wprowadza się szczegółowe metody monitorowania uzyskiwanych efektów.

Nastawienie na zastosowanie zróżnicowanej pomocy dla podmiotów realizujących przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej, poszerzenie katalogu odbiorców oraz wyznaczenie jasnych kryteriów oceny, pozwoli osiągnąć wymagany rezultat.

W ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej nie uwzględniono działań adresowanych bezpośrednio do gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym. Warto jednak wspomnieć o już realizowanych programach, które uwzględniają ubóstwo energetyczne.

Zgodnie z treścią Narodowego Programu Mieszkaniowego, który został przyjęty Uchwałą Nr 115/2016 Rady Ministrów z dnia 27 września 2016 r. w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Mieszkaniowego, jednym z instrumentów realizowanych w ramach działania dotyczącego wsparcia realizacji przedsięwzięć poprawiających stan techniczny istniejących zasobów mieszkaniowych i warunki zamieszkiwania jest „Poprawa stanu technicznego istniejących zasobów mieszkaniowych i zmniejszenie kosztów zapotrzebowania na energię w sektorze komunalno-bytowym przez zwiększenie efektywności interwencji publicznych realizowanych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów (FTiR) w BGK, z uwzględnieniem wyników stanu technicznego zasobów mieszkaniowych wybudowanych w technologii wielkopłytkowej⁶⁾”. W ramach tego instrumentu realizowany jest program wsparcia termomodernizacji i remontów, mających na celu zwiększenie efektywności

⁶⁾ Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR), utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego i funkcjonujący na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2020 r. poz. 22, z późn. zm.).

energetycznej zasobów mieszkaniowych⁷⁾. W sytuacji ocieplenia budynku wielorodzinnego inwestycja termomodernizacyjna powinna generować zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej w wysokości, co najmniej 25%. W przypadku remontów, zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynku wielorodzinnego na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej powinna wynieść, co najmniej 10%. Oszczędność w zużyciu energii przekłada się bezpośrednio na poprawę sytuacji finansowej lokatorów. Fundusz termomodernizacji i remontów służy wspieraniu inwestycji w zakresie poprawy efektywności energetycznej istniejących budynków mieszkalnych. Podstawowym jego celem jest finansowa pomoc inwestorom realizującym przedsięwzięcia termomodernizacyjne, remontowe lub remonty istniejących budynków mieszkalnych jednorodzinnych z udziałem kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych. Ustawa o wspieraniu termomodernizacji i remontów, umożliwia też włączenie samorządów gminnych do realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych na swoim terenie, finansowanych w części z Funduszu Termomodernizacji i Remontów, skierowanych do osób ubogich energetycznie. Fundusz Termomodernizacji i Remontów stanowi zatem środek z dziedziny polityki, w którym uwzględnia się działania adresowane do gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym.

Do obecnie realizowanych projektów zaliczyć można także program „Czyste powietrze”, którego celem jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych z wykorzystaniem przestarzałych źródeł ciepła oraz niskiej jakości paliwa. Program oferuje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, jak i przeprowadzenie towarzyszących temu prac termomodernizacyjnych budynku.

Nazwa środka	Fundusz Termomodernizacji i Remontów
Cel	Podstawowym celem Funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe
Oszczędności energii końcowej	Przewiduje się oszczędności energii wynoszące: 70 ktoe/rok, a ogółem w 10-letnim okresie: $10 \times 70 = 700$ ktoe
Okres wdrażania	2021-2030
Instytucje i organy wdrażające/nadzorujące	Bank Gospodarstwa Krajowego/ Minister Rozwoju
Beneficjenci	O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy: <ul style="list-style-type: none"> – budynków mieszkalnych; – budynków zamieszkania zbiorowego; – budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i

⁷⁾ Raport z przeglądu funkcjonowania ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów w latach 2009-2016, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Departament Mieszkalnictwa, Warszawa, lipiec 2017 r.

	<p>wykorzystywanych przez nie do wykonywania zadań publicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalnej sieci ciepłowniczej; - lokalnego źródła ciepła. <p>Z premii mogą korzystać inwestorzy, bez względu na status prawny, a więc np.: osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego), jednostki samorządu terytorialnego, wspólnoty mieszkaniowe, osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych. Premia nie przysługuje jednostkom budżetowym i zakładom budżetowym.</p>
Opis/działania kwalifikowane	<p>Szczegółowy sposób dofinansowania w ramach każdej z premii określa ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Premia termomodernizacyjna przysługuje w przypadku realizacji przedsięwzięć, których celem jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie zużycia energii na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz budynkach stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, które służą do wykonywania przez nie zadań publicznych, - zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do ww. budynków - w wyniku wykonania przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, - zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, - całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji - z obowiązkiem uzyskania określonych w ustawie oszczędności w zużyciu energii.

Należy również zwiększyć zaangażowanie podmiotów poprzez zawieranie dobrowolnych umów o poprawę efektywności energetycznej.

Zmodyfikowano treść ust. 6 oraz dodano ust. 7 w art. 12 ustawy, w zakresie obowiązku nałożonego na Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazywania ministrowi właściwemu do spraw klimatu sprawozdań o wysokości środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Projektowana ustawa w stosunku do treści zawartej w obowiązującej ustawie doprecyzowuje w dodanym ust. 7, że w sprawozdaniu powinna znaleźć się sumarycznie ujęta wysokość środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w danym roku oraz wysokość oszczędności energii finalnej uzyskanej w wyniku

realizacji takich przedsięwzięć, w podziale na rodzaje przedsięwzięć wraz z określeniem wysokości środków przeznaczonych na realizację każdego przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej oraz planowanych oszczędnościach energii finalnej dla tego przedsięwzięcia. Ponadto sprawozdanie powinno zawierać informację o uzyskanych oszczędnościach energii finalnej dla każdego przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej.

W art. 14, który stanowił, że ilość gazu ziemnego sprzedanego w danym roku odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejsza się o ilość gazu ziemnego sprzedanego w danym roku przedsiębiorstwom energetycznym w celu jego zużycia na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, z wyjątkiem gazu ziemnego sprzedanego w danym roku przedsiębiorstwom energetycznym, dokonano zmiany w postaci wykreślenia sformułowania „w celu jego zużycia na cele nieenergetyczne”.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie art. 15a i 15b. Art. 15a zawiera kluczowe elementy proponowanej regulacji. Wskazuje on, że podmioty zobowiązane mogą realizować programy dofinansowań, w celu sfinansowania lub współfinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Przesądzono, że beneficjentami takich programów mogą być odbiorcy końcowi, w ten sposób, że podmioty zobowiązane posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi oraz energii elektrycznej oraz ciepła mogą realizować programy dofinansowań w celu sfinansowania lub współfinansowania:

- 1) wymiany pieców lub kotłów opalanych paliwami stałymi na:
 - a) kondensacyjne kotły gazowe lub;
 - b) instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii do ogrzewania oraz podgrzania ciepłej wody użytkowej;
 - c) na kotły gazowe o wyższej klasie efektywności energetycznej;
- 2) termomodernizacji
- 3) modernizacji oświetlenia
- 4) przyłączenia do sieci ciepłowniczej
- 5) innych, pozwalających na uzyskanie konkretnych i mierzalnych oszczędności energii u odbiorcy końcowego.

Wysokość dofinansowania ustalono jako iloczyn ilości energii zaoszczędzonej i jednostkowej opłaty zastępczej w danym roku kalendarzowym. Jednocześnie konieczne było jednoznaczne przesądzenie, że środki wydatkowane w ramach programów bezzwrotnego wsparcia finansowego będą zaliczane do kosztów uzasadnionych przedsiębiorstw energetycznych i będą mogły zostać uwzględnione w taryfach zatwierdzanych przez Prezesa URE, a także stanowić będą koszt uzyskania przychodu przedsiębiorstwa. W chwili obecnej, obowiązki wynikające z ustawy o efektywności energetycznej są uwzględniane w taryfach podmiotów zobowiązanych. Konsekwentnie zatem, proponowane alternatywne sposoby realizacji tych obowiązków, powinny korzystać z tych samych mechanizmów taryfowych.

Propozycja wprowadzenia art. 15b jest konsekwencją regulacji zaproponowanych w art. 15a. Formuła przeliczania środków wydatkowanych w ramach programów dofinansowań zakłada odwołanie do rocznej ceny średnioważonej praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej. W efekcie, konieczne było zaproponowanie regulacji, która nakładać będzie na podmiot, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy, obowiązek kalkulowania i publikowania takich cen po zakończeniu roku kalendarzowego.

W art. 16 ust. 1 i 2 przewidziano możliwość łącznego rozliczenia wykonania obowiązku za dwa lub trzy lata po złożeniu stosownego wniosku do Prezesa URE. Wobec brzmienia art. 16 ust. 1, który umożliwia przesunięcie terminu realizacji obowiązku do dnia 30 czerwca trzeciego roku następującego po roku, którego dotyczy obowiązek możliwość łącznego rozliczenia obowiązku za dwa lub trzy lata nie przynosi dodatkowych korzyści dla podmiotów zobowiązanych, a wręcz przeciwnie – skraca bowiem termin realizacji obowiązku w odniesieniu do kolejnych wspólnie rozliczanych lat. W związku z tym w projektowanej ustawie zaproponowano nadanie nowego brzmienia w ust. 1 oraz skreślenie ust. 2.

W art. 17 zaproponowano zmianę treści ust. 2 poprzez rozszerzenie zakresu informacji ogłaszanej przez Prezesa URE w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki o wielkość oszczędności energii finalnej osiągniętej przez każdy podmiot zobowiązany lub każdą podkategorię podmiotów zobowiązanych, a także o łączną wielkość oszczędności energii finalnej osiągniętej przez te podmioty. Zmiana treści ust. 2 wynika z wprowadzenia w projekcie ustawy art. 15 a i 15b oraz ust. 3 w art. 18.

W celu dostosowania obowiązującej ustawy do treści dyrektywy 2018/2002/UE, dokonano zmiany w art. 18 W projektowanej ustawie przewidziano, że oszczędność energii finalnej uzyskana w wyniku realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, do dnia 31 grudnia 2020 r. powinna wynosić nie mniej niż 2645 tys. ton oleju ekwiwalentnego, oraz, że oszczędność energii finalnej uzyskana w wyniku realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 wraz z podjętymi działaniami alternatywnymi, od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. powinna wynosić nie mniej niż 5500 tys. ton oleju ekwiwalentnego.

Zgodnie z założeniami dyrektywy 2018/2002/UE, państwa członkowskie mogą w obliczeniach uwzględnić oszczędności energii, które wynikają ze środków z dziedziny polityki, niezależnie od tego, czy zostały wprowadzone do dnia 31 grudnia 2020 r., czy po tej dacie, pod warunkiem, że środki te skutkują nowymi działaniami indywidualnymi podjętymi po dniu 31 grudnia 2020 r.

Dodanie punktu 14 w art. 2, zmianę w art. 20 ust. 3 pkt 1 i stosowną zmianę w art. 24 (dodanie pkt 4 w ust. 2) uzasadnia konieczność wprowadzenia procedury związanej z badaniem „efektu zachęty” i określenia skutków takiego badania. Kolejne zmiany w treści art. 20 wiążą się z powyżej wskazanymi zmianami i wynikają z dostosowania do Wytocznych Komisji Europejskiej w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020 (2014C 200/01). I tak, ust. 4 w art. 20 został uzupełniony w projekcie ustawy o punkt 4 i 5. W tym ostatnim przewidziano, uzupełnienie treści wniosku, ze względu na fakt, że planując realizację inwestycji weryfikacja możliwości ponownego złożenia wniosku na to samo przedsięwzięcie jest znacznie utrudniona. W związku z powyższym zasadne jest proponowane uzupełnienie treści wniosku.

W przypadku wniosku składanego przez podmiot upoważniony, o którym mowa w art. 20 ust. 3 pkt 2, oświadczenie powinien składać zarówno podmiot upoważniony, jak i podmiot u którego będzie realizowana inwestycja. W takim przypadku dane na potrzeby wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej są przygotowywane przez obydwa podmioty (tj. podmiot upoważniony oraz podmiot, u którego będzie przeprowadzone przedsięwzięcie). W związku z powyższym w odniesieniu do wielu wymaganych danych podmiot upoważniony musi opierać się na zewnętrznych informacjach, a zatem nie ma żadnej realnej możliwości ich zweryfikowania. W takim przypadku złożone oświadczenie tylko

jednego z dwóch podmiotów, nie odzwierciedla w pełni rzeczywistego ciężaru odpowiedzialności za dane umieszczone we wniosku i opiera się jedynie na danych przekazanych przez inny niezależny podmiot, na rzetelność których osoba podpisująca oświadczenie nie ma żadnego realnego wpływu. W kontekście przepisów prawa karnego, które dla stwierdzenia popełnienia przestępstwa złożenia fałszywego oświadczenia z 233 § 6 ustawy – Kodeks karny wymaga udowodnienia winy takiej osoby - przewidziana sankcja jest nieskuteczna. Dlatego też zaproponowano nowe brzmienie pkt 2 w ust. 5.

Zmiana w art. 21 ust. 2 ma na celu umożliwienie zgłaszania jako oszczędności przedsięwzięć realizowanych u odbiorców końcowych nieujętych w katalogu określonym w art. 19 ust. 1 ustawy obowiązującej i w obwieszczeniu Ministra Energii, w wyniku których uzyskuje się oszczędność paliw.

W art. 22 dodano ust. 3, który przewiduje, że Prezes URE przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu po zakończeniu każdego roku, informacje dotyczące wydanych świadectw efektywności energetycznej oraz liczbę umorzonych świadectw.

W związku z tym, że oszczędność energii uzyskana w wyniku zrealizowania przedsięwzięcia niejednokrotnie różni się od ilości oszczędności energii planowanej do uzyskania na etapie składania wniosku, zaproponowano uzupełnienie w art. 23 ust. 2, poprzez wskazanie, że w odniesieniu do przedsięwzięć w wyniku których uzyskuje się oszczędności energii finalnej w ilości mniejszej niż 100 toe nie ma obowiązku dołączania do zawiadomienia o zakończeniu realizacji przedsięwzięcia audytu „powykonawczego” o ile oszczędność energii planowana na etapie składania wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej i oszczędność energii uzyskana w wyniku realizacji tego przedsięwzięcia są tożsame.

Informacje dotyczące przeprowadzonych działań mających na celu wzrost efektywności energetycznej podejmowanych przez różne organy publiczne i podmioty prywatne stanowią istotne źródło wiedzy na temat funkcjonowania systemu certyfikatów efektywności energetycznej. Projektowana ustawa porządkuje obowiązek w zakresie agregacji i dostarczania istotnych danych, które po odpowiedniej obróbce statystycznej i analizie powinny służyć m.in. do monitorowania działania systemu. Proponowana zmiana treści art. 24 związana jest z przewidzianą w obowiązującej ustawie procedurą weryfikacji ilości zaoszczędzonej energii, która nie zapewnia realnej kontroli nad prawidłowością sporządzonych audytów efektywności energetycznej dołączonych do wniosków o wydanie świadectw efektywności energetycznej. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy podmiot, któremu wydano świadectwo efektywności energetycznej zawiadamia Prezesa URE o zakończeniu realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej w terminie 45 dni od zakończenia jego realizacji. Jednocześnie do zawiadomienia należy dołączyć audyt efektywności energetycznej potwierdzający uzyskanie planowanej oszczędności. W związku z powyższym, zaproponowano zmianę polegającą na przesłance zweryfikowania uzyskanych oszczędności. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia, wnioskodawca będzie mógł niezwłocznie (w przypadku audytów uproszczonych) przystąpić do realizacji audytu powykonawczego, natomiast w przypadku audytów przygotowywanych w oparciu o dane pomiarowe wnioskodawca będzie mógł przystąpić do jego przygotowania po uzyskaniu rzeczywistych danych odzwierciedlających charakter i cykl produkcji. Proponowana zmiana w pkt 3 i 4 dodatkowych dokumentów służy weryfikacji, czy przedsięwzięcie rzeczywiście zostało zrealizowane oraz zakończone, a także, kiedy nastąpiło rozpoczęcie prac w kontekście

spełnienia „efektu zachęty”. Dodanie ust. 1a w art. 24 umożliwi wnioskodawcy skorygowanie złożonego wniosku o wydanie świadectwa efektywności oraz umożliwi wydanie przez Prezesa URE nowego świadectwa, w przypadku gdy z przeprowadzonego audytu powykonawczego, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy wynika, że planowane oszczędności energii zostały osiągnięte w innej wysokości niż deklarował wnioskodawca. Z kolei dodanie ust. 3 uzasadnione jest tym, że zgodnie z obowiązującą ustawą, możliwość weryfikacji na etapie wydawania świadectwa efektywności energetycznej, czy podmiot rozpoczął przedsięwzięcie dopiero po złożeniu wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej do Prezesa URE (badanie „efektu zachęty”) wynika z przedłużających się terminów rozpatrywania spraw. W przypadku terminowego wydawania świadectw podmioty składające wnioski mogą bowiem twierdzić, iż nie zawarły jeszcze stosownych umów z wykonawcami przedsięwzięć. Proponowane zapisy uregulują problemy związane z odmową przekazania wydanego świadectwa na TGE S.A. w przypadku niespełnienia „efektu zachęty” przez wnioskodawcę już po wydaniu świadectwa efektywności energetycznej, lecz jeszcze przed przekazaniem go na giełdę. Ponadto zasadne jest prawne uregulowanie kwestii odmowy zmniejszenia wartości wydanego świadectwa w przypadku, gdy weryfikacja oszczędności przeprowadzona po zakończeniu przedsięwzięcia wykazała osiągnięcie niższej oszczędności energii finalnej.

Obowiązek zamieszczania w audycie efektywności energetycznej opisu możliwych rodzajów i wariantów realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej wraz z oceną opłacalności ekonomicznej przedsięwzięcia i możliwej do uzyskania oszczędności energii w kontekście zakresu postępowania o wydanie świadectwa wprowadził nieuzasadniony merytorycznie wymóg przeprowadzenia kompleksowej analizy technicznej oraz ekonomicznej różnych wariantów przedsięwzięcia. W praktyce zaproponowane warianty nie wносиły nic do treści przeprowadzanych audytów, z kolei Prezes URE nie posiada także żadnych kompetencji w zakresie weryfikacji przedstawionych przez wnioskodawcę wariantów przedsięwzięcia, a ostateczna decyzja o sposobie realizacji przedsięwzięcia nie jest związana z możliwością zakwestionowania prawa do uzyskania świadectwa efektywności energetycznej.

Z powyższego wynika więc zmiana w art. 25 w postaci skreślenia ust. 2 oraz dodania ust. 5, który precyzuje, wymagania co do podmiotów sporządzających audyty.

W wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej modyfikacji uległ system świadectw efektywności energetycznej. Obecnie w celu uzyskania świadectw należy złożyć stosowny wniosek do Prezesa URE wraz z dołączonym do niego audytem efektywności energetycznej. Przedmiotowe regulacje wprowadziły rozwiązania bazujące na przepisach o wydawaniu zaświadczeń zawartych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Przy czym podkreślenia wymaga, iż zaświadczenie stanowi urzędowe potwierdzenie określonych faktów lub stanu prawnego, będąc przejawem wiedzy organu co do określonych okoliczności. W przypadku nieposiadania odpowiednich informacji wynikających w przedłożonych dokumentów, Prezes URE jest zmuszony (w odróżnieniu od trybu polegającego na ogłoszeniu przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej) do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego potwierdzającego fakty zawarte w złożonych wnioskach o wydanie świadectw efektywności energetycznej. Niestety w przeważającej większości audyty efektywności energetycznej – mające w założeniu potwierdzać zasadność danych zawartych we wnioskach – prezentują niski poziom merytoryczny, ponieważ zawierają elementarne błędy

rachunkowe i metodologiczne lub nie zawierają żadnych informacji, w jaki sposób została oszacowana oszczędność energii wynikająca z planowanego przedsięwzięcia, prezentując jedynie wyniki końcowe (jest to niezgodne z przepisami wykonawczymi, dotyczącymi zakresu i sposobu sporządzania audytów efektywności energetycznej). Brak jakichkolwiek wymagań odnośnie wykształcenia oraz doświadczenia osób sporządzających audyty na potrzeby wydawania świadectw efektywności energetycznej skutkuje bowiem niskim poziomem sporządzanych audytów. W praktyce wydanie prawie każdego świadectwa wymagało korekty lub uzupełnień złożonych dokumentów, co w znaczący sposób przeciągało prowadzone postępowania oraz wydłużało kolejkę nierozpatrzonej wniosków. W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie niezbędnych wymogów dotyczących osób sporządzających audyty efektywności energetycznej. Zaproponowana zmiana treści art. 28 konsumuje treść skreślonego art. 27, z uwagi na przepis dotyczący wymierzania kar pieniężnych (art. 39 ust. 1 pkt 6 ustawy o efektywności energetycznej), który odnosi się do art. 28 ust. 1. W związku z propozycją skreślenia ust. 2 w art. 16, to w art. 32 zostało skreślone odniesienie do tego ustępu.

W projektowanej ustawie wprowadza się rozdział 4a zatytułowany: „Zasady prowadzenia centralnego rejestru oszczędności energii finalnej”. We wprowadzonych projekcie ustawy art. 35a i 35b proponuje się powołanie centralnego rejestru oszczędności energii, który prowadzi Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W rejestrze byłyby gromadzone dane dotyczące zrealizowanych projektów efektywności energetycznej za pomocą środków alternatywnych, w tym informacje na temat konkretnych projektów, podmiotów realizujących te projekty oraz okresie uzyskiwania oszczędności, formie i kwocie dofinansowania i wysokości skumulowanej ilości energii finalnej do 2030 roku. Zaproponowane w projekcie ustawy dodatkowego rozdziału 4a dotyczącego prowadzenia centralnego rejestru oszczędności energii, służy opisaniu zasad działania centralnego rejestru oszczędności energii finalnej, który obejmuje:

- 1) wykaz przedsięwzięć efektywności energetycznej zrealizowanych za pomocą środków alternatywnych, o których mowa w art. 18 ust. 3, oraz wysokość uzyskanej w wyniku ich realizacji oszczędności energii finalnej;
- 2) zestawienie oszczędności energii finalnej uzyskanej do 2030 r.

Rejestr będzie prowadzony przez Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Wprowadzenie wspomnianego Rejestru pozwoli na bardziej efektywne oraz sprawniejsze wykorzystanie informacji na temat ilości uzyskanych średniorocznych oszczędności energii finalnej w toe/rok.

W art. 36 dodano ust. 1a, ponieważ zasadne jest doprecyzowanie, iż przedsiębiorca który spełnił w danym warunku pozwalające stwierdzić, że utraci status tzw. dużego przedsiębiorcy nie jest zobligowany do przeprowadzenia audytu energetycznego. Mając na uwadze, iż przepisy kwalifikujące tzw. dużych przedsiębiorców dotyczą spełnienia wymogów w 2 kolejnych latach obrotowych, przedsiębiorca może w następnym roku będącym już rokiem sporządzenia audytu energetycznego utracić ten status. W takim przypadku, zasadne jest zrezygnowanie z wymogu sporządzenia audytu energetycznego, gdyż przesłanki obligujące do jego sporządzenia są już nieaktualne. Natomiast w wielu przypadkach koszt przeprowadzenia takiego audytu stanowi poważny wydatek, który z różnych przyczyn (np. wydzielenie części działalności do innej spółki) może przekraczać aktualne możliwości finansowe przedsiębiorcy.

Zmiana treści art. 37 ust. 1 wiąże się z potrzebą sprecyzowania zakresu audytu poprzez ograniczenie go tylko do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. bez oddziałów znajdujących się na terenie innych krajów. Celem sporządzenia tego rodzaju audytu jest bowiem oszacowanie potencjału oszczędności energii na terenie naszego kraju. Ponadto w innych krajach należących do Unii Europejskiej także funkcjonują regulacje obligujące przedsiębiorstwa do sporządzenia tego rodzaju audytu na podstawie innych przepisów wewnętrznych i według innych zasad.

W projektowanej ustawie zaproponowano w art. 38 wprowadzenie granicznej daty, do której przedsiębiorcy są zobligowani w danym roku do zawiadomienia Prezesa URE o przeprowadzeniu audytu energetycznego, co *de facto* jednocześnie będzie przesądzać o tym, do kiedy przedsiębiorca ma obowiązek audyt przeprowadzić. Z uwagi na zaproponowaną zmianę wprowadzono również wydłużenie terminu na złożenie sprawozdania do Ministra Klimatu do dnia 31 marca roku następnego, ze względu na dużą liczbę podmiotów zobligowanych do przedłożenia zawiadomienia o przeprowadzeniu audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Art. 2 ustawy zmieniającej

Odpowiednie zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzone w art. 2 w postaci dodania pkt 149 w art. 21 w ust. 1 uzasadnia potrzeba zwolnienia z podatku dochodowego odbiorców końcowych w zakresie uzyskanych kwot w odniesieniu do wprowadzanego w art. 1 projektu ustawy art. 15 a i 15b.

Art. 3 ustawy zmieniającej

Wprowadzono zmiany w ustawie z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, gdyż dyrektywa 2012/27/UE obejmuje swoim zakresem również zagadnienia na styku tej ustawy i ustawy o efektywności energetycznej. Dokonano zmian w treści art. 5 ust. 6c oraz art. 45a.

Zmiana w treści art. 5 ust. 6c polega na uwzględnieniu dostawców gazu ziemnego i ciepła. Wynika to z art. 10 i art. 11 EED 2012/27/UE zmienianych dyrektywą 2018/2002 dotyczących informowaniu odbiorców końcowych o opomiarowaniu i o rozliczeniach zużycia energii elektrycznej, gazu ziemnego lub ciepła przez tych odbiorców.

Zmiany w art. 45a wynikają z art. 9a, 9b, 9c, oraz art. 10a i 11a wprowadzonych dyrektywą 2018/2002/UE.

Projektowana zmiana nakłada na właścicieli lub zarządców budynku wielolokalowego obowiązek wyposażenia ciepłomierzy i wodomierzy w lokalach w funkcję umożliwiającą zdalny odczyt do dnia 1 stycznia 2027 r. oraz poprzez nałożenie na dostawców gazu i ciepła obowiązku informowania odbiorcy o ilości gazu i ciepła zużytego przez tego odbiorcę w poprzednim roku, analogicznie do obowiązków dostawców energii elektrycznej. Podawanie odbiorcy miejsca, w którym wskazane zostanie odniesienie do zużycia energii do grup taryfowych a nie grup przyłączeniowych umożliwi korelację tej informacji z przekazywaną odbiorcy informacją odnośnie ilości zużytej przez niego energii elektrycznej, paliw gazowych lub ciepła za poprzednie okresy w celu umożliwienia temu odbiorcy przeprowadzenia stosownego porównania.

Adresatem wspomnianego obowiązku instalowania podzielników – ze względu na miejsce montażu urządzenia, są właściciele oraz zarządcy nieruchomości wielolokalowych, co

oznacza, że koszt realizacji takiej instalacji nie może być uwzględniony przez przedsiębiorstwa energetyczne w taryfach.

Należy podkreślić, że instalacja ta nie nastąpi w ciągu jednego roku, ponieważ termin na realizację to 1 stycznia 2027 r., należy więc założyć ok. 5-letni okres amortyzacji ww. urządzeń przez co przewiduje się, że montaż podzielnika ciepła doprowadzi do wzrostu rocznych nakładów na ciepło statystycznego gospodarstwa domowego na poziomie od 0,5 PLN do 6,3 PLN/m-c. Wprowadzony projektem ustawy obowiązek instalowania urządzeń umożliwiających zdalny odczyt odbioru ciepła i ciepłej wody w budynkach wielorodzinnych może być więc rozwiązany i zarazem rozliczony przy zastosowaniu różnych metod i regulaminów, których ustawodawca celowo nie narzuca. Odbiorcy indywidualni posiadają własne układy pomiarowe i dlatego problem jest historyczny - dotyczy starych bloków gdzie nie ma możliwości instalowania indywidualnych urządzeń pomiarowych w pionach ciepłowniczych, a także pałacy ze względu na Uzasadnioną opinię Komisji Europejskiej Skierowaną do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w związku z nieprawidłową transpozycją i nieprawidłowym stosowaniem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej (Dz. U. L 315 z 14.11.2012, s. 1) z dnia 7 lipca 2020 (sygn. akt. 2018/2345 C(2020) 1369). W przypadku domów jednorodzinnych zasady rozliczania odbioru ciepła i ciepłej wody reguluje umowa zawarta z przedsiębiorstwem, która przewiduje określone zasady dokonywania odczytów, stąd projektowana regulacja nie obejmuje tych podmiotów.

Art. 4 ustawy zmieniającej

Szeroko rozumiana poprawa efektywności w sektorze energia odnosi się do ograniczenia strat energii na różnych etapach jej przetwarzania i użytkowania. Jednym z rozwiązań w tym zakresie w przypadku systemu energetycznego jest lepsze planowanie i zarządzanie nim. W tym celu konieczne jest wdrażanie inteligentnej infrastruktury, inteligentnych urządzeń i rozwiązań u klientów, a także zapewnienie odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej, która umożliwi pozyskanie niezbędnych informacji oraz ich wysyłanie.

Kwestie niezakłóconego świadczenia usług kluczowych w systemie energetycznym (np. usług przesyłu, dystrybucji i obrotu energią elektryczną) przez osiągnięcie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa systemów informacyjnych służących do świadczenia tych usług oraz zapewnienie obsługi incydentów w tych systemach jest regulowanych ustawą KSC. Wzrost potrzeb po stronie regulacyjnej i organizacyjnej odnoszących się do efektywności energetycznej, a także ogólnie ewolucja scentralizowanych systemów elektroenergetycznych o monopolistycznej strukturze w kierunku układów i struktur bardziej rozproszonych będzie wymagało dalszego zwiększenia znaczenia sektora energetycznego w Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa.

Zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa realizowane przez Ministra Klimatu kierującego działem energia wynikające z ustawy KSC obejmują między innymi identyfikację podmiotów w drodze decyzji administracyjnej pod kątem uznania ich za OUK, prowadzenie postępowań administracyjnych, a także kontroli wyznaczonych OUK pod kątem przestrzegania

przepisów. Z ustawy wynikają też zadania związane z cyberbezpieczeństwem wewnętrznym Ministerstwa jako podmiotu publicznego, w tym umocowania osoby do kontaktów z podmiotami krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. W związku z nadmiarem obowiązków obecne zasoby kadrowe okazują się niewystarczające. Istnieje zatem pilna potrzeba zmiany ustawy KSC pod kątem finansowania.

W projekcie ustawy znalazły się zmiany do ustawy KSC. Zadania wynikające z ustawy KSC obejmują między innymi identyfikację, w drodze decyzji administracyjnej, podmiotów pod kątem uznania ich za OUK, prowadzenie postępowań administracyjnych, a także kontroli wyznaczonych OUK pod kątem przestrzegania przepisów. Proponowane zmiany rozwiązują problem braku uczestnictwa ministra właściwego do spraw energii w pracach Kolegium do Spraw Cyberbezpieczeństwa, zwanego dalej „Kolegium”, (art. 66 ustawy KSC), którego działalność ma bezpośredni wpływ na wiele innych aspektów funkcjonowania państwa.

Ustawa KSC jest implementacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dz. Urz. UE L 194 z 19.7.2016, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2016/1148/UE”. Ponadto, wpisuje się w cel 5 Krajowych Ram Polityki Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2017-2022 – Osiągnięcie zdolności do skoordynowanych w skali kraju działań służących zapobieganiu, wykrywaniu, zwalczaniu oraz minimalizacji skutków incydentów naruszających bezpieczeństwo systemów informacyjnych istotnych dla funkcjonowania państwa. Ustawa wprowadzając między innymi pojęcie OUK, określa obowiązki tych podmiotów, a także wprowadza szereg rozwiązań mających zapewnić cyberbezpieczeństwo najbardziej kluczowych sektorów polskiej gospodarki. Niebudzącym wątpliwości jest fakt, iż najbardziej krytycznym dla sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania, a także stabilnego rozwoju każdego państwa jest sektor energetyczny.

W projektowanej ustawie zaproponowano włączenie ministra właściwego do spraw energii do składu Kolegium, czego efektem będzie powstanie możliwości wyrażania opinii w kontekście kierunków i planów działania na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom cyberbezpieczeństwa, opiniowania w sprawach rekomendacji dotyczących stosowania urządzeń informatycznych lub oprogramowania, a także określanie stanowiska ministra właściwego do spraw energii w innych sprawach określonych w art. 65 ustawy KSC. Przełoży się to na uwzględnianie w wielu aspektach dotyczących cyberbezpieczeństwa, potrzeb, opinii, sektora energetycznego, który z racji wyżej wskazanej odmienności nie zawsze może dostosować się do rozwiązań pasujących w innych sektorach. Liczne cele operacyjne zmierzające do realizacji głównego zamierzenia ustawy KSC są skupione na m.in. zapewnieniu cyberbezpieczeństwa zewnętrznego podmiotów z sektora energii. Zespół do spraw Cyberbezpieczeństwa działający w imieniu ministra właściwego do spraw energii zobowiązany jest do m.in. opracowania minimalnych wymagań bezpieczeństwa dla świadczenia usług kluczowych przez OUK, opracowania rekomendacji sektorowych w zakresie cyberbezpieczeństwa dla OUK, do aktywnego uczestnictwa w działaniach dotyczących certyfikacji cyberbezpieczeństwa, wypracowania wytycznych rekomendacji w zakresie wdrażania nowych technologii, np. system rejestrów rozproszonych (*Blockchain*), sztucznej inteligencji (*Artificial Intelligence*), uczenia maszynowego (*Machine Learning*).

Kluczowy sektor energetyczny, z racji swojej specyfiki i odrębności w sposobie funkcjonowania, będzie mógł wyrażać opinie oparte o unikalne doświadczenie i ściśle określone zasady działania, wnosząc inną perspektywę spojrzenia na cyberbezpieczeństwo. Wysoki stopień z informatyzowania sektora determinuje konieczność zapewnienia cyberbezpieczeństwa skomplikowanej infrastruktury energetycznej oraz rozwiązań sterowania i kontroli procesami technologicznymi, których niezawodne działanie opiera się na zaawansowanych systemach OT (*Operational Technology*) współdziałających z systemami IT (*Information Technology*).

W celu wykonania wspomnianego założenia ustawy KSC niezbędne jest także wzmocnienie współpracy z OUK i innymi podmiotami wchodzącymi w skład Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa poprzez opracowanie koncepcji sektorowego Centrum Wymiany i Analizy Informacji (*ISAC – Information Sharing and Analysis Center*), zacieśnienie współpracy międzynarodowej, pozwalającej na czerpanie doświadczenia i wiedzy od organów właściwych innych krajów. Jednym z głównych zadań nałożonych na Zespół jest ciągła analiza sektora pod kątem uznania przedsiębiorstw za OUK, monitorowanie wdrażania przepisów ustawy, a także nadzorowanie i kontrola znacznej liczby podmiotów o kluczowym znaczeniu dla państwa, którzy już zostali wyznaczeni jako OUK. Zbieranie i analiza obszernych i technicznie skomplikowanych sprawozdań z audytów systemów informacyjnych wykorzystywanych do świadczenia usług kluczowych, analiza stanu bezpieczeństwa systemów informacyjnych, agregacja niezbędnych danych to tylko niektóre kroki niezbędne w celu rzetelnego sprawowania kontroli. Wykonywanie wspomnianych zadań ustawowych nałożonych na ministra właściwego do spraw energii wymaga bardzo wysokich kompetencji oraz odpowiedniego poziomu przekrojowej, interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu informatyki, cyberbezpieczeństwa, automatyki przemysłowej, audytu, kontroli oraz prawa administracyjnego, a także dobrej znajomości języków obcych (wyjazdy zagraniczne, spotkania międzynarodowe, raporty i inne dokumenty wydawane przez Agencję Unii Europejskiej do spraw Cyberbezpieczeństwa, uczestnictwo w Grupie Roboczej WS8 funkcjonującej w ramach Grupy Współpracy, powołanej na podstawie dyrektywy 2016/1148 w zakresie bezpieczeństwa sieci i informacji, współpraca z NATO w zakresie bezpieczeństwa energetycznego poprzez uczestnictwo w grupie eksperckiej IRCSG, współpraca z USA w zakresie inicjatywy *The Partnership for Transatlantic Energy Cooperation*.) Ustawa KSC zawiera przepisy regulujące organizację i mechanizmy krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, z ustanowieniem Pełnomocnika i Kolegium, którzy posiadają kompetencje w zakresie zarządzania krajowym ryzykiem z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz wydają rekomendacje dotyczące stosowania urządzeń informatycznych lub oprogramowania. Obecnie minister właściwy do spraw energii nie jest przewidziany, zgodnie z zapisami ustawy KSC, do bycia włączonym w regularne prace Kolegium. W Kolegium nie zasiada żaden z ministrów odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie systemów automatyki przemysłowej (systemy OT), występujących w większości w sektorach energii, transportu i zaopatrzenia w wodę pitną i jej dystrybucję, a więc sektorach mających największy wpływ na poprawienie efektywności energetycznej.

Charakterystyka sektora energia oraz katalog komponentów, które są ważne z punktu widzenia cyberbezpieczeństwa w tym sektorze, jest odmienna od innych dziedzin gospodarki, gdzie dominuje przewaga systemów IT. Minister właściwy do spraw energii powinien wnieść

do współpracy z innymi podmiotami wchodzącymi w skład Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa perspektywę, zwracającą uwagę na kluczowe znaczenie systemów automatyki przemysłowej, na których opiera się cały proces technologiczny, oraz na istotność ich bezpiecznego funkcjonowania. Proponowane zmiany rozwiązują problem braku uczestnictwa ministra właściwego do spraw energii w pracach Kolegium, którego działalność ma bezpośredni wpływ na wiele innych aspektów funkcjonowania państwa.

Ponadto, zbieranie i analiza obszernych i technicznie skomplikowanych sprawozdań z audytów systemów informacyjnych wykorzystywanych do świadczenia usług kluczowych, analiza stanu bezpieczeństwa systemów informacyjnych, agregacja niezbędnych danych - to tylko niektóre kroki niezbędne w celu rzetelnego sprawowania kontroli.

W ramach funkcji nadzorczych Zespół do spraw Cyberbezpieczeństwa w imieniu Ministra właściwego do spraw energii docelowo powinien objąć swoim nadzorem około 200 podmiotów (obecnie jest ich 73). Należy zaznaczyć, iż proces identyfikacji OUK jest procesem ciągłym, a docelowa liczba wyznaczonych podmiotów może się zwiększyć lub zmniejszyć w zależności od charakterystyki funkcjonowania przedsiębiorstw w sektorze. Wykonywanie wspomnianych zadań ustawowych nałożonych na ministra właściwego do spraw energii wymaga bardzo wysokich kompetencji oraz odpowiedniego poziomu przekrojowej, interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu informatyki, cyberbezpieczeństwa, automatyki przemysłowej, audytu, kontroli oraz prawa administracyjnego, a także dobrej znajomości języków obcych. Obecny poziom finansowania pozwala na zatrudnienie niewystarczającej liczby specjalistów w stosunku do liczby obowiązków. Środki, obecnie przeznaczane zgodnie z ustawą KSC na cyberbezpieczeństwo sektora energia, są wystarczające do sfinansowania funkcjonowania ośmioosobowego Zespołu.

Jest to zdecydowanie za mała liczba pracowników do kompetentnego i rzetelnego wykonywania licznych obowiązków z ustawą KSC, a sprawowanie kontroli i nadzoru nad około 200 podmiotami jest nierealne. Warto wspomnieć, iż jest to największa liczba potencjalnych operatorów usług kluczowych, stanowiąca w większości przypadków kilku lub kilkunastokrotność liczby podmiotów możliwych do zidentyfikowania we wszystkich innych sektorach objętych ustawą KSC. Proponowane zmiany ustawy KSC mają zniwelować problem niedoboru specjalistów zajmujących się cyberbezpieczeństwem w imieniu Ministra właściwego do spraw energii, wynikającego przede wszystkim z oferowanych wynagrodzeń, które są nieadekwatne i nieproporcjonalne do realiów panujących w sektorze prywatnym oraz do wymaganej wiedzy i umiejętności. Zostanie także rozwiązany problem niskiego wynagrodzenia dla obecnych członków zespołu zajmującego się cyberbezpieczeństwem, co ma zapobiec wystąpieniu problemu dużej fluktuacji kadr i odpływem specjalistów do sektora prywatnego.

W art. 5 projektu wskazany został termin wprowadzenia funkcji zdalnego odczytu, o czym mowa w nowelizowanych przepisach Prawa Energetycznego

Dyrektywa 2018/2002/UE zmieniając art. 7 dyrektywy 2012/27/UE zobowiązuje państwa członkowskie UE do osiągnięcia w latach 2021-2030 nowych oszczędności energii. Zgodnie z tym założeniem, świadectwa efektywności energetycznej, które stanowią potwierdzenie uzyskanych oszczędności do 2020 r., powinny zostać uwzględnione w realizacji obowiązku najpóźniej do 30 czerwca 2022 r., zaś oszczędności uzyskane przez strony zobowiązane do 2030 r. powinny zostać uwzględnione w realizacji obowiązku najpóźniej do

31 grudnia 2030 r. (art. 7a ust. 6 lit. b dyrektywy 2018/2002/UE), dlatego sformułowano przepis przejściowy w postaci art. 6 w projekcie ustawy, dotyczący rozliczania uzyskanych oszczędności do końca roku 2020 i 2030.

Zdecydowano, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. z wyjątkiem przepisów art. 1 pkt 1-3, art. 3 pkt 1 oraz art. 4, które to przepisy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Wejście w życie wybranych przepisów ustawy w dniu 1 stycznia 2021 r. oraz w dniu następującym po dniu ogłoszenia ma swoje uzasadnienie ze względu na treść art. 59 rozporządzenia 2018/1990 i nie naruszają zasad demokratycznego państwa prawnego.

Przepis art. 3 pkt 2 i 3 wejdą w życie z dniem 25 października 2020 r., zgodnie ze zmienioną treścią Załącznika VIIa do dyrektywy 2012/27/UE.

Zmiany w art. 45a wynikają z art. 9a, 9b, 9c, oraz art. 10a i 11a wprowadzonych dyrektywą 2018/2002/UE. Termin wprowadzenia zmian upływa w dniu 1 stycznia 2027 r.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa, za wyjątkiem art. 3 pkt 2 zmieniającego regułę wydatkową w ustawie KSC w związku z rozszerzeniem zadań nałożonych na ministra właściwego do spraw energii. Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Cele projektu nie mogą zostać uzyskane w inny sposób niż poprzez zmiany wprowadzone projektem ustawy.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z powyższym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).